

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Ἄνδρες πολίτες, εσείς σεβάσμιοι Αργεῖοι,
δεν ντρέπομαι να πω μπροστά σας τον ἔρωτά μου
για τον ἄνδρα μου· με τον καιρό εξαφανίζεται
το δέος στους ανθρώπους. Ὅχι από ἄλλους, από μένα
την ἴδια ἔμαθα και θα πω την δυσβάστακτη ζωή μου
ὅσα χρόνια ἦταν κάτω απ' τα τείχη της Τροίας αυτός. 860

Και πρώτα εἶναι φρικτό κακό να μένει ἔρημη
στο σπίτι χωρίς ἄνδρα μια γυναίκα· ἀκούει πολλές
δυσάρεστες φήμες, ο ἕνας ἔρχεται κι ὕστερα
ο ἄλλος να προσθέτει ἄλλο κακό χειρότερο,
και το παλάτι ν' ἀντιλαλεί από τις συμφορές· 865

και αν σ' αὐτόν τον ἄνδρα εἶχαν τύχει τόσα
τραύματα ὅσα μετέφερε στ' ἀνάκτορα η φήμη,
θα ἔλεγες πως ἦταν πιο τρύπιος κι από δίχτυ·
θα καυχόταν ως δεύτερος τρισώματος Γηρυόνης 870

ὅτι ἔλαβε την τριπλή χλαίνη της γῆς,
για κάθε σχῆμα πεθαίνοντας κι από μια φορά.
Τέτοιες δυσάρεστες φήμες ἐγίναν αἰτία και ἄλλοι
με πρόλαβαν κι ἔλυσαν απ' τον λαιμό μου με την βία
πολλές θηλιές που εἶχα κρεμάσει από ψηλά. 875

Για ὅλ' αὐτά δεν εἶναι ἐδῶ και το παιδί,
εγγυητής, ὅπως θα 'πρεπε, της πίστης, δικῆς μου
και δικῆς σου, ο Ορέστης· μην ἀπορεῖς μ' αὐτό·
τον ἀνατρέφει φίλος πιστός και σταθερός, 880
ο Στρόφιος απ' την Φωκίδα, που πρόβλεψε για μένα

διπλή καταστροφή, και τον δικό σου κίνδυνο
στην Τροία, και ότι η αναρχία του λαού θα ανατρέψει
την Βουλή, αφού είναι στους ανθρώπους έμφυτο
να κλοτσούν πιο πολύ εκείνον που πέφτει.

885

Όμως τέτοιο επιχείρημα δεν κρύβει δόλο.

Σ' εμένα έχουν στερέψει οι αστείρευτες πηγές
των δακρύων, ούτε σταγόνα δεν έχει απομείνει·

κι απ' τις αγρύπνιες τα μάτια μου έχουν πειραχτεί
όταν έκλαιγα περιμένοντας τα μηνύματα των πυρσών

890

που πάντα αμελούσες ν' ανάψεις· και μες στα όνειρα

πεταγόμεν απ' το λεπτό θρόισμα του κουνουπιού

που βομβούσε, γιατί έβλεπα να συμβαίνουν δεινά

που διαρκούσαν και πέρα απ' τον χρόνο του ύπνου.

Τώρα που τ' άντεξα όλ' αυτά, θα ονομάσω αυτόν

895

τον άνδρα, με απένθητη σκέψη, σκύλο της στάνης,

σωτήριο σκοινί για το καράβι, στέρεο στύλο

για υψηλή στέγη, μονάκριβο γιο του πατέρα,

τρεχούμενο νερό για διψασμένον οδοιπόρο,

και γη που παρ' ελπίδα φανερώθηκε σε ναυτικούς,

900

μέρα πανέμορφη που αντικρίζεις μετά από θύελλα.

Είν' απόλαυση να ξεφεύγεις εντελώς απ' την ανάγκη.

Τον θεωρώ άξιον για τέτοιες προσφωνήσεις·

ας μείνει μακριά ο φθόνος· πολλά τα προηγούμενα

κακά που ανεχθήκαμε. Και τώρα, αγαπημένε μου,

905

κατέβα απ' το άρμα χωρίς να πατήσεις στο χώμα

το πόδι σου, ω άναξ, πολιορκητή της Τροίας.

Δούλες, γιατί καθυστερείτε; Δεν σας διέταξα
να στρώσετε το χώμα με υφαντά;

Ας γίνει αμέσως πορφυρόστρωτος ο δρόμος,

910

η Δίκη ας τον οδηγήσει σε ανέλπιστο δώμα·

τα άλλα θα κανονίσει δίκαια, με την βοήθεια

των θεών, η άυπνη φροντίδα, όπως ορίζει η μοίρα.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Κόρη της Λήδας, φύλακα των ανακτόρων μου,

μίλησες σωστά για την δική μου απουσία,

915

όμως ξεπέρασες το μέτρο· για ν' αρμόζει ένας έπαινος

πρέπει από άλλους να έρχεται η τιμή αυτή.

Και στα άλλα μη μου φέρεσαι αβρά με θηλυκούς

τρόπους και μη με προσκυνάς με δουλοπρέπεια,

σαν να είμαι κάποιος βάρβαρος, ούτε να στρώνεις

920

υφαντά ώστε να προκαλεί το πέρασμά μου

φθόνο· μ' αυτά πρέπει να τιμούμε τους θεούς,

εγώ είμαι θνητός και δεν μου λείπει ο φόβος

να πατήσω πάνω σε πολυποίκιλα υφάσματα.

Θέλω να με τιμάς σαν άνθρωπο, όχι σαν θεό.

925

Η φήμη κραυγάζει και χωρίς στρωσίδια

και ποικίλματα· μέγιστο δώρο του θεού είναι

να σκέφτεσαι ορθά. Μακάριζε όποιον τελειώσει

την ζωή του σε γλυκιά ευδαιμονία. Το ξαναλέω,

αυτά εγώ δεν θα μπορούσα να τα κάνω ευθαρσώς.

930

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Μην πεις πως δεν θα κάνεις αυτό που θέλω εγώ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Αυτό που εγώ θέλω, να ξέρεις δεν το αλλάζω.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Ορκίστηκες στους θεούς επειδή σε φοβίζουν αυτά;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Ξέρω όσο κανείς πως η απόφασή μου είναι σωστή.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Τι νομίζεις πως θα έκανε ο Πρίαμος αν είχε νικήσει; 935

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Νομίζω πως θα περπατούσε πάνω σε στολίσματα.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Τότε αγνόησε τον ψόγο των ανθρώπων.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Έχει όμως μεγάλη δύναμη η λαϊκή κατακραυγή.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Όποιος δεν φθονείται δεν είναι και αξιοζήλευτος.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Δεν αρμόζει σε γυναίκα να επιθυμεί την μάχη. 940

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Πρέπει κάποτε και οι ευτυχισμένοι να νικούνται.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Τόσο πολύ την θες λοιπόν αυτήν την νίκη;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ
Υπάκουσε· εσύ θα επικρατήσεις αν μου παραδοθείς.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
Αν έτσι νομίζεις, ας μου λύσει κάποιος γρήγορα
τα άρβυλα, που κρατούν υπόδουλα τα πόδια· 945
και ενώ θα πατώ πάνω σ' αυτές τις πορφύρες
ας μη με πλήξει κανείς θεός από ψηλά με βλέμμα φθόνου.

Είναι μεγάλη ντροπή να φθείρεις το σπίτι σου
ποδοπατώντας τέτοιον πλούτο και πανάκριβα
αγορασμένα υφάσματα. Έστω. Αυτήν την ξένη 950
οδήγησε μέσα φιλικά· ο θεός προσβλέπει
από ψηλά με ευμένεια τον ήπιο κυβερνήτη.

Κανείς δεν υποφέρει ηθελημένα ζυγό δουλείας·
αυτή εκεί, άνθος εξαίρετο ανάμεσα σε πλήθος
λάφυρα, δώρο του στρατού, εμένα ακολούθησε. 955

Και αφού έχω υποχωρήσει και σε υπακούω,
θα μπω στο παλάτι πατώντας τις πορφύρες.

ΚΑΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Είναι η θάλασσα -και ποιος θα την σβήσει;-
 τρέφει ανεξάντλητο δάκρυ πορφύρας,
 βαφή πολύτιμη για τα υφάσματα·
 το σπίτι, χάρη στους θεούς, έχει απ' αυτά,
 δεν γνωρίζουν τι είναι φτώχεια τα ανάκτορα, άναξ.
 Αν, τότε που μελετούσα την επιστροφή σου,
 τέτοιος χρησμός ερχόταν από τα μαντεία,
 θα έταζα πολλά υφάσματα να τα πατήσεις·
 όταν υπάρχει ρίζα, βγαίνει φύλλωμα που απλώνει
 στον μεγάλο καύσωνα σκιά πάνω απ' το σπίτι·
 κι εσύ που ήρθες τώρα στην εστία του σπιτιού
 μοιάζει να ήρθε θάλλπος μέσα στον χειμώνα·
 και όταν ο Ζευς φτιάχνει κρασί απ' την ξινή
 αγουρίδα, τότε πια έχει δροσιά το σπίτι,
 αφού στο δώμα καταλήγει ο τέλειος άνδρας.
 Ζευ, Ζευ Τέλειε, αποτελείωσε τις ευχές μου·
 όσα φροντίζεις φρόντισε να συντελεστούν.

960

965

970

976

980

ΧΟΡΟΣ

Γιατί με τριγυρίζει αυτός
 ο τρόμος που κυριεύει επίμονα
 την μαντική καρδιά μου;
 Απρόσκλητο, απλήρωτο
 γίνεται μάντης το τραγούδι μου;
 Και γιατί το υπάκουο θάρρος

δεν κάθεται στον φιλικό
 θρόνο της καρδιάς για να τον διώξει
 σαν δυσνόητο όνειρο;
 Πέρασε χρόνος από τότε που τινάζαν
 τα καραβόσκοινα την άμμο
 όταν κατά της Τροίας όρμησε
 η στρατιά των πλοίων.

985

Γνωρίζω με τα μάτια την
 επιστροφή, είμαι αυτόπτης μάρτυς·
 η ψυχή όμως στα βάθη
 ψάλλει αυτοδίδακτη τον δίχως
 λύρα θρήνο της Ερινύας ούτε έχει πια
 το αγαπημένο θάρρος της ελπίδας.
 Το μέσα μου όμως ακολουθεί
 σωστό δρόμο κι η καρδιά στροβιλίζεται
 σε τελεσφόρες δίνες·
 εύχομαι όμως να καταρρίψει
 τα ψεύδη η ελπίδα μας
 ώστε να μην τελεσφορήσουν.

990

995

1000

Η υπερβολική υγεία είναι
 ακόρεστη· γειτονεύει
 με την νόσο, στον ίδιο τοίχο ακουμπούν,
 κι η ευτυχία του ανθρώπου

1005